

Prædiken septuagesima søndag d.13. febr 2022 kl. 10
Salmer: 10, 14, 667, præd, 871, nadver, 325

Evangelium: Mattæus 25, 14-30

Jeg vælger i dag at lade *en talent være et billede på et liv.*

Man kan gå ind i den her lignelse på forskellige måder. Man kan lukke billed-talen op på mange måder. Og jeg vælger i dag den nøgle: at 1 talent er et liv.

Det er bl.a. fordi jeg i den her uge har begravet to meget gamle mennesker og i forbindelse med dem begge to, ku' jeg ikke lade være med at tænke på den her lignelse. Jeg havde jo læst den i begyndelsen af ugen, - men de to gamle menneskers liv blev en særlig nøgle til at forstå den.

For deres familier kunne fortælle både om dengang deres afdøde var raske og friske og myreflittige, men også om den tid, hvor der ikke var ret mange fysiske kræfter tilbage. Men det, som begge disse to gamle kvinder havde bevaret til det sidste, det var deres *interesse for andre*. At de spurgte til både plejepersonalets børn eller til, hvordan det gik dem, der besøgte dem og at de altid havde et tak på læben og ku' glæde andre. Altså det, at vores evne til at give andre en betydning, så de mærker sig værdsat og holdt af, det har ikke noget med vores mange evner og kompetencer og fysiske udholdenhed at gøre. *Men selv som meget svækket har vi stadig betydning, fordi vi kan give andre betydning.*

Og derfor tænkte jeg på den her lignelse med de to gamle mennesker i tankerne. At den handler om, hvad vi vil bruge vores liv til. Og hvordan vi vil bruge det. Uanset hvordan det falder ud og hvilke vilkår vi har og får.

1 talent er nok.

Lignelsen kan jo godt gøre én bange, hvis man er i dét humør at der er en fortabelse, der lurder. Men sådan tænker jeg ikke om Jesu mange 'eventyr'. Jeg ser meget mere, at der er en helt særlig form for humor; en absurd humor. For det ER jo skørt, at ham, der kun får 1 talent, graver den ned for at passe på den.

Man kan måske synes, at det er synd for ham, der kun får 1 talent, - hvis man er i dét lune. Og også at det var synd for ham at han var så bange for at miste den, så han gravede den ned. Men går vi i dén retning, at det skulle handle om uretfærdighed, og at ham, der uddelte talenterne ikke kunne være bekendt at gøre forskel, så forvilder vi os. For så er vi nemlig ved at have mest sympati med ham med den ene talent.

En talent var et gigantisk beløb. Ingen er blevet snydt. En talent var det samme som det, vi kalder *en livsløn*. Josef, Jesu far, har nok igennem hele sit tømrerliv tjent omkring 1 talent. I hvert fald ikke mere. Så 1 talent er et helt livs fortjeneste og derfor er det ikke spor synd for ham.

Når 1 talent er det samme som 1 livsløn, så ligger det lige for at se 1 talent som billede på et liv.

Han fik 1 liv. Og hvad vil han bruge det til?

Vi hører han graver talentet ned, fordi han var bange. Og det er så absurd, at man må grine! Han graver sit liv ned, ku' man sige; tør han da ikke bruge det? Eller vil han vente? Vente med at bruge og nyde det? Hvad er han bange for?

Ja, mens vi hører om ham og måske griner lidt, så kan det være vi begynder at tænke over, hvad vi selv bruger vores ene talent til. Og det er også meningen.

Ham med den ene talent er som en *omvendt* Klods Hans. Omvendt, fordi ham her er bange. Den rigtige Klods Hans hos H C Andersen er ikke bange. Han har ikke meget at gå med. Men det, han har, det bruger han. Om andre har rideheste og er fantastisk gode til det ene eller det andet, så kører han bare på. Det er, som om han ser det, men ikke ænses det. Han ved det, men det har ikke noget med ham at gøre.

Og derfor kan vi godt lide H C Andersens Klods Hans. Slutningen, hvor han vinder prinsessen og det halve kongerige, det er man sådan vant til, så det... men dét vi kan lide, det er, at han er så frimodig! Frejdigt hed det i gamle dage. Han er ikke bange. Han har en tillid til, at det ikke kan gå galt. Eller, som vi siger: "det kan ikke gå værre end galt."

Vi ved jo godt, at der i vores liv er mange, der kan meget mere end én selv, har meget mere end én selv, eller har haft mange flere muligheder fra fødslen af, end én selv. Altså ligesom i lignelsen hvor nogle har 2 og andre har 5 talenter. Eller som i Klods Hans hvor nogen har rideheste og kan brodere seler.

Men det er jo *fuldstændig ligegyldigt*, hvis 1 talent er et billede på et liv. Så er det ligegyldigt, hvad de andre har og kan i forhold til, hvordan vi selv vil leve vores liv. I forhold til hvordan vi vil skabe en tilværelse sammen med andre, - og for andre.

Den ene talent, livet selv, som hver af os får, det er den, vi har at gøre med.

Skulle vi grave den ned, - altså holde på den, holde os for os selv og kun passe på os selv - af angst for at miste den? Er den nedgravede talent et billede på, når vi bruger tiden til at sikre vores liv, så vi ikke får levet? Hvad er det, vi er bange for?

Billedet af at grave noget ned for at passe på det, - det er så malende, at vi hver især kan forbinde noget med det.

Og spørge os selv; hvór er jeg så bange for at miste noget, at jeg hellere vil grave det ned?

Det kan være alt muligt.

Og derfor skal vi lige en lille omvej for at se nærmere på det at være bange.

For han siger jo, som en undskyldning: "jeg gravede den ned, fordi jeg var bange, for jeg ved, du er en streng herre."

Hvor ved han det fra ? - for nu at blive i rammen: Har nogen sagt det til ham? Har hans herre tidligere vist sig som en streng herre? Har nogen truet ham med det? Eller advaret ham? Eller er det ham selv, der har bildt sig det ind?

Vi kunne stille de samme spørgsmål til os selv, når vi er bange. Og det er vi, - for det ene eller det andet. Vi vil

gerne være ubekymrede og frejdige som Klods Hans, men det lykkes ikke. Vi er ikke bange lige meget altid og ikke lige meget alle sammen. Men mennesker er bange undertiden, – og er gode til at gøre hinanden bange. Og bekymrede.

Vi ved også, hvor svært det er at tage bange-hed fra et menneske. Små børn, der er bange for krokodiller og mørke! – det kræver tid, men især meget forståelse og mange krammere. Eller vores unge? hvor SÅ mange er plaget af angst, så de ikke tør gå med far i Føtex (jeg har netop hørt om sådan en ung der fik angstanfald) Eller vi ældre, der først måske var usikre på, om vi var gode nok forældre og så senere bliver bekymrede for, hvordan vores børnebørns verden vil se ud.

Det her var bare et lille hjørne af det meget, vi kan være bange for. For der er også hele det sociale liv: er jeg god nok? skal jeg være en succes for at blive værdsat? og hvor værdsat er det nødvendigt at være?

I alle de måder vi kan være bange for noget på, der er der en risiko for, at vi graver noget ned for at passe på. Holder fx for fast på vores nærmeste? eller holder for meget af os selv tilbage? Holder andre tilbage, af angst for ikke selv at blive set? Lader talentet være nedgravet, indtil man ved, om man vil sætte den i omløb?

Så at grave noget ned af angst for at miste det, - det er manden i lignelsen ikke alene om.

Det svar han og de andre får, det er: brug løs! sæt fri! sæt i omløb! I skal ikke være bange. Der kan kun komme mere, når I bruger det betroede.

Hvad vil jeg bruge min ene talent til?

Hvad vil jeg bruge mit liv til?

Jeg gætter på, at mange af os ønsker glæde og taknemmelighed, dybde og mening.

Og at det er forholdet til andre mennesker, der er det vigtigste af alt.

Dét at være værdsat, men *ligeså* meget at kunne værdsætte. Være i en sammenhæng og se sig selv som en del af en sammenhæng, hvor vi ikke skal være bange.

I hvert fald gøre alt, hvad vi kan for at dæmpe det.

Hjælpe hinanden med at bevare håb. Hjælpe hinanden med at åbne muligheder.

Uanset hvilke evner vi har og fik, så kan vi altid være et medmenneske for en anden. Og uanset hvilke muligheder vi får, så kan enhver af os altid have de andre med i tankerne, når vi skal til at udleve dem.

Vi har alle et liv, hvor vi kan give noget til andre.

Uanset evner og vilkår kan man altid vise andre kærlighed, interesse, forståelse og omsorg. Og det skaber mening.

Om vi har 1, 2 eller 5 talenter.

1 talent er nok!

Amen.